

сукупність грошових коштів учасників інтегрованого об'єднання підприємств, які можуть перерозподілятися у складі угруповання та спрямовуватись на розширене відтворення, інноваційну або фінансову діяльність та на підтримання належного рівня платоспроможності та ліквідності ВГС.

Ефективне управління фінансами ВГС – це запорука успішності та підвищення фінансових результатів даних інтегрованих об'єднань. Можливості ВГС знаходять підвищену значущість в кризових економічних умовах, коли потрібні оперативна мобілізація ресурсів, їх ефективний перерозподіл в ключові сфери виробництва і науково-технічного розвитку. Специфіка фінансових відносин у ВГС визначається рядом чинників, серед яких відзначимо структурний склад групи. Фінансові відносини ВГС характеризуються здебільшого перерозподільчими зв'язками, що виникають унаслідок присутності в структурі групи фінансових посередників. Саме ці особливості діяльності інтегрованих структур спричиняють складність дослідження управління фінансами ВГС. Подальші дослідження слід здійснювати в напрямку дослідження механізмів управління фінансами інших фінансово-кредитних учасників ВГС.

1. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств і об'єднань: навч. посіб / І.О. Бланк, Г.В. Ситник. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006.-183с. 2. Васюренко Л.В. Ресурси комерційного банку: теоретичний та прикладний аналіз: монографія / Л.В. Васюренко, І.М. Федосік. – Харків: ПП Яковлева, 2003. – 88 с. 3. Кузнєцова Л.В. Сутність та основні складові системи управління фінансами банку / Л.В. Кузнєцова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.9. – С. 196-205.

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІТ-ГАЛУЗІ

Турко В.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Незважаючи на економічну кризу, зменшення обсягів експорту та інші негативні чинники, підприємства ІТ-галузі в Україні постійно розвиваються та розширюються. Так, за даними Світового банку український експорт послуг ІТ-галузі у 2102р. становив 4,272 млрд. дол.

США., а у 2013 р. виріс понад 5 млрд. дол. США (що становить більше 6% усього експорту) [1]. Тому дослідження організації фінансових потоків на підприємствах ІТ-галузі заслуговує особливої уваги.

Виникнення та рух грошових потоків підприємства достатньо широко розглядаються в працях зарубіжних та вітчизняних вчених: Ю. Бріггема, І. Бланка, А. Поддєрьогіна, О. Терещенка та інших. Проте на особливостях фінансових потоків підприємств ІТ-галузі не наголошує жодне з розглянутих джерел.

Грошовий потік – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств [2, с.88]. Звіт про рух грошових коштів вміщує грошові надходження і виплати за трьома основними напрямками:

- рух коштів у результаті операційної діяльності;
- рух коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- рух коштів у результаті фінансової діяльності.

Крім того грошові потоки поділяються на вхідні, тобто на надходження з зовнішніх джерел, та вихідні – тобто, ті які виходять з підприємства [3, с.46].

Основну частину своєї продукції українські підприємства ІТ-галузі поставляють на експорт. Точніше розробляють програмне забезпечення на замовлення іноземних компаній (в першу чергу з США та Євросоюзу), як правило на умовах аутсорсингу. Аутсорсинг — передача компанії частини її завдань або процесів стороннім виконавцям на умовах субпідряду. Угода, за якою робота виконується людьми з зовнішньої компанії, яка зазвичай є також експертом у цьому виді робіт. Тобто, зарубіжні ІТ-компанії, які виконують певні замовлення, частину своїх функцій (частину роботи) передають українським ІТ-компаніям, і таким чином значно здешевлюють собівартість програмного забезпечення, оскільки оплата праці програмістів в Україні за такі ж самі види робіт як мінімум у три рази нижча.

Особливістю підприємств ІТ-галузі є те, що дуже важко відслідкувати їх грошові потоки. Оскільки вони отримують основну частину надходжень через електронні платіжні системи такі як PayPal, Skrill та ін. А також можуть отримувати оплату у вигляді електронних валют таких як Bitcoin. Тому власники даних компаній мають можливість заводити в Україну лише ту частину доходу, яка необхідна їм для оплати праці працівників та забезпечення своєї діяльності. При чому, витрати на забезпечення діяльності є відносно незначними, оскільки для ІТ-компаній достатньо вкласти початковий капітал в закупівлю відповідного обладнання (комп'ютерів та іншої офісної техніки) та збудувати чи купити, а швидше за все орендувати офісне

приміщення. Крім того, присутні незначні поточні витрати.

Щодо програмного забезпечення, то більшість українських компаній використовує безплатне програмне забезпечення, або програмне забезпечення, яке їм надає замовник, і, відповідно, за це програмне забезпечення сплачує замовник. Лише невелика частина програмного забезпечення, яким користуються українські ІТ-компанії є платним.

Основною статтею витрат ІТ-компаній є оплата праці працівників. Але і тут ІТ-компанії мають змогу значною мірою економити на оподаткуванні, оскільки більшість з них працюють як великі коворкінги. Коворкінг — це модель роботи, що полягає в тому, що замість того, щоб працювати вдома, люди (часто фрілансери) винаймають спільне приміщення, залишаючись незалежними і вільними, але не відчуваючи при цьому недоліку в спілкуванні, працюючи разом, ділячись ідеями і допомагаючи один одному. Тобто, переважна більшість працівників ІТ-компаній оформлені на договорах СПД (СПД коворкінги). Крім того в багатьох випадках працівники формально надають свої послуги напряму закордонним замовникам, таким чином їх доходи офіційно не проходять через рахунки компанії, і не вважаються її доходами, тобто сама ІТ-компанія не сплачує податку з даного доходу. В результаті лише працівники ІТ-компаній сплачують єдиний податок (5% від доходу) та невеликий ЄСВ.

Отже, ІТ-компанії ті їх працівники сплачують дуже невеликі суми податків навіть в порівнянні з тими галузями, де оптимізація оподаткування відбувається з допомогою офшорних та інших схем [4].

Щодо рівномірності вхідних грошових потоків, то більшість ІТ-компаній укладають контракти із замовниками таким чином, що ті оплачують не повністю за готовий проект, а частинами (кожні 2-4 тижні, в залежності від домовленостей), відповідно до обсягів виконаних робіт за цей період.

Таким чином, дослідити повною мірою грошові потоки компаній ІТ-галузі досить складно, тому що невідомо, яку частину своїх надходжень вони офіційно заводять в Україну, а яку залишають за кордоном. Крім того, перешкодою для об'єктивної оцінки вихідних грошових потоків є те, що працівники ІТ-компаній працюють не як офіційно оформлені працівники, а як СПД, які надають свої послуги, і часто формально не через компанію, а напряму іноземному замовнику.

1. *Сайт Світового банку [Електронний ресурс]. <http://www.worldbank.org/>* 2. Заремба Є.М. *Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу - Вип. 2 (23) – 2012р. – с.87-92.* 3. Стащук О.В., Хандучка А.М. - *Грошові потоки*

підприємства: суть та необхідність управління // «Young Scientist» - № 6 (09) - June, 2014 – с.45-47. 4. Воробей В. Оподаткування ІТ компаній – тактичний сценарій - [Електронний ресурс] - <https://prorozvytok.wordpress.com/2015/02/02/tax-regime-for-it-outsourcing-companies-in-ukraine/>

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ

Фаринович І.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

Інвестиційна діяльність відіграє важливу роль в економічному розвитку країни. Стимулювання інвестиційної активності за рахунок сприятливого інвестиційного середовища веде до зростання макроекономічних показників шляхом підвищення ефективності всіх сфер економіки. Основною метою дослідження є оцінка інвестиційного клімату України, виявлення основних проблем та окреслення напрямів його поліпшення.

Дослідженням інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості України присвячено багато наукових праць таких вчених: Бланк І.О, Гончаров А.Б., Євтушенко Г.І., Задніпрянна Т.С., Іваненко–Свинцицька І.Є., Карлін М.І., Карпінський Б.А., Лівківський Т.А., Носова О.В., Пирогов О.В. та інші.

Інвестиції є ключовим інструментом здійснення структурних змін в економіці будь-якої країни, в тому числі і нашої держави. Тому основним завданням державного управління є активізація інвестиційної діяльності, поліпшення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості країни.

Інвестиційний клімат — сукупність чинників економічного, політичного, правового та соціального характеру, які бере до уваги інвестор, ухвалюючи рішення щодо здійснення інвестицій [1].

Так вітчизняний науковець Карпінський Б.А. визначає інвестиційний клімат як комплекс політичних, соціальних, інноваційних, інфраструктурних елементів, які наявні на певній території та дають у своєму сумарному прояві синергетичний ефект [2, с. 141].

Можна виділити основні чинники, які впливають на погіршення інвестиційного клімату України: